

**GUVERNUL
REPUBLICII MOLDOVA**

GUVERNUL ROMÂNIEI

FISM

FONDUL DE INVESTIȚII
SOCIALE DIN MOLDOVA

NOTĂ INFORMATIVĂ

**privind implementarea Programului de asistență tehnică și financiară acordată
de Guvernul României pentru instituțiile preșcolare din Republica Moldova**

Decembrie 2017

INTRODUCERE

Accesul copiilor de vîrstă timpurie la educație crește într-un ritm susținut. Totodată, rețeaua existentă de grădinițe acoperă doar o parte din cerere. Pentru a susține crearea condițiilor în grădinițele de copii din mediul rural și de a spori, astfel, rata de înrolare a copiilor în instituțiile preșcolare, Guvernul României a oferit Guvernului Republicii Moldova în trei tranșe, toate granturi nerambursabile în valoare totală de 26 milioane de Euro pentru instituțiile preșcolare din Republica Moldova și anume:

- 1) **Prima tranșă (20 000 000 Euro)**, aprobată prin HG 436 din 10.06.2014, realizarea de facto a început de la 1 august 2014.
Beneficiari – 777 de instituții preșcolare, din care 774 cu lucrări finalizate și bunuri livrate cu succes. **Valorificarea grantului la data raportării – 95.4%**.
Economii drept urmare fluctuației cursului valutar (EURO-MDL) – 780 000 Euro (direcționate recent către liceul Mihai Eminescu din or. Comrat).
Prognoza implementare: finalizarea tuturor lucrărilor pînă la sfîrșitul anului 2019.
- 2) **A doua tranșă (3 000 000 Euro)**, în baza Memorandumul de Înțelegere dintre Ministerul Afacerilor Externe al României și Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova din noiembrie 2014
Beneficiari – 79 de instituții preșcolare, din care 73 cu lucrări finalizate și bunuri livrate cu succes. **Valorificarea grantului la data raportării – 88.7%**.
Prognoza de implementare: 31 decembrie 2017
- 3) **A treia tranșă (3 000 000 Euro)**, aprobată prin HG 132 din 7 martie 2017.
Valorificarea grantului la data raportării – 47.7%.
Beneficiari – 84 de instituții preșcolare, din care 56 obiecte deja finalizate și bunuri livrate cu succes, iar 23 de șantiere sînt în procesul de implementare, celelalte 5 fiind la etapa de evaluare;
Prognoză de implementare: finalizarea tuturor lucrărilor pînă la finele anului 2018.

Fondul de Investiții Sociale din Moldova (FISM) a fost desemnat entitatea responsabilă de pregătirea, implementarea, asigurarea vizibilității și raportarea Programului de asistență tehnică și financiară acordată de Guvernul României pentru instituțiile preșcolare din Republica Moldova.

Toate localitățile beneficiare au trecut o procedură standard pentru accesarea suportului, pornind de la evaluarea tehnică a obiectelor, elaborarea devizelor de cheltuieli de către FISM, desfășurarea licitațiilor conform regulilor Băncii Mondiale, contractarea și realizarea lucrărilor de construcții/renovări și/sau dotări bunuri.

În implementarea Grantului, FISM s-a axat nu doar pe investiția în infrastructura instituțiilor preșcolare, dar și pe dezvoltarea capacităților APL de a organiza licitații, de a gestiona un contract de investiții, de a monitoriza și evalua executarea acestuia, ceea ce reprezintă o investiție în capitalul uman pe termen mediu și lung.

Astfel, au fost instruite peste 2500 de persoane cu privire la procedurile de licitație și gestiunea contractelor. Prin intermediul acestor activități de instruire s-a contribuit atît la sporirea nivelului de responsabilizare al primarilor și a companiilor de construcție, cît și la o înțelegere clară a distribuirii responsabilităților în cadrul implementării subproiectului precum și a modului de finanțare/achitare etc.

REALIZĂRI

Numărul total de beneficiari ai Grantului oferit de Guvernul României în valoare de **26 milioane Euro** este de **940 de instituții preșcolare**, dintre care deja **905 de grădinițe (96%) cu lucrări de renovare finalizate și/sau bunuri livrate cu succes**, celelalte 35 fiind în proces de implementare, dintre care 28 - sunt cele recent aprobate. În rezultatul acestor lucrări, în grădinițele din Moldova au fost deschise peste **200 de grupe noi**, ceea ce a dus la creșterea capacității de înrolare cu circa **5000 de locuri**.

LUCRĂRI CIVILE

762 instituții preșcolare au solicitat lucrări civile/reparații, 727 din ele deja au fost finalizate cu succes, ceea ce constituie 95%.

Dacă cuantificăm cele mai răspândite tipuri de lucrări solicitate de instituțiile preșcolare din Republica Moldova și, respectiv, realizate din sursele disponibile în cadrul grantului oferit de Guvernul României, obținem următoarele valori a indicatorilor de rezultat:

62 centrale termice pe bază de biomasă instalate	540 grădinițe cu lucrări de finisare interioară efectuate	283 sisteme de încălzire instalate
377 grădinițe cu ferestre noi montate	166 grădinițe cu izolații termice a fațadei	318 grădinițe cu acoperiș schimbat
220 blocuri sanitare construite/amenajate	108 bucătării amenajate	314 grădinițe cu uși noi instalate

BUNURI PROCURATE

În cadrul Programului, din grantul oferit de Guvernul României au fost procurate și bunuri, pentru a asigura buna funcționare a grădinițelor de copii. În acest sens, a fost furnizat mobilier, terenuri de joacă și pavilioane.

Numărul total de beneficiari ai bunurilor este de circa 550 de instituții preșcolare. Astfel, au fost livrate și instalate peste 710 de seturi de mobilier (fiecare set prevăzut pentru o grupă de 25 de copii), care a oferit condiții mai bune pentru circa 17 750 de copii, dar și pentru aproximativ 1400 de educatori care activează în aceste grupe.

Totodată, pentru amenajarea terenurilor de joacă, unde copiii participă la diverse activități în aer liber, au fost instalate peste 290 de pavilioane și peste 480 de terenuri de joacă amenajate.

Instituțiile preșcolare au mai beneficiat de echipament și utilaj industrial pentru bucătării, fiind amenajate circa 110 de bucătării cu frigider, aragazuri, plite electrice, cuptoare electrice, hote, mese din inox, mașini de tocat carne, mașini de spălat vesela, cazane alimentare etc.

Licitațiile și evaluarea acestora. Pentru limitarea riscurilor de trucare a licitațiilor și prevenirea altor situații de corupere a procesului, a fost creat un Comitet mixt de evaluare a licitațiilor în cadrul FISM, cu reprezentanți din cadrul Ministerului Construcțiilor și Dezvoltării Regionale, Ministerul Educației, Agenției Achiziții Publice, reprezentanți ai societății civile și ai FISM. Ambasada României a delegat un observator permanent care a participat la toate ședințele Comitetului, contribuind semnificativ la asigurarea integrității procesului.

APL-urile beneficiare au fost responsabile de desfășurarea licitațiilor la nivel local. Rezultatele au fost transmise Comitetului de evaluare FISM, care a analizat corectitudinea respectării procedurii. În perioada de raportare, Comitetul de evaluare FISM s-a întrunit de 40 ori, examinând peste 650 de licitații organizate la nivel local, dintre care: 80% - validate și aprobate, 14% - transmise spre reexaminare către APL, iar 6% - licitații anulate și re-anunțate.

IMPACT

Ca urmare a realizării Grantului oferit de Guvernul României:

- cifra beneficiarilor direcți a ajuns la 200 000, din care copii, părinții acestora și angajați ai instituțiilor preșcolare;
- peste 72 000 de copii au beneficiat de condiții mai bune în grădinițele lor, acestea fiind izolate termic, reparate în interior și la exterior, dotate cu sisteme de încălzire, apă și canalizare, cu acoperișuri noi, cu mobilier, terenuri de joacă și pavilioane;
- s-au îmbunătățit condițiile în care lucrează peste 12 000 de angajați ai instituțiilor preșcolare ;
- s-au deschis peste 200 de grupe noi, respectiv a sporit capacitatea de înrolare în grădinițe;
- au fost create noi locuri de muncă pentru circa 600 de persoane (educatoare, dădace);
- s-a oferit posibilitatea de a munci celor peste 100 000 de părinți.

Luând în considerație faptul că fiecare loc de muncă din construcții creează alte 8-13 locuri de muncă adiacente domeniului respectiv (producere de materie primă, transportatori auto, importatori, vânzători, inspectori locali etc.), putem afirma cu siguranță că grantul oferit de Guvernul României a avut și un impact economic semnificativ.